

16. MÜHENDİSLİK DEKANLARI KONSEYİ TOPLANTISI
Erciyes Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Kayseri, 2-4 Mayıs 2008

Türk Yükseköğretiminde Yeterlilikler Çerçevesine Doğru...

“Durum, Sorunlar ve Planlar”

Şener OKTİK
Muğla Üniversitesi
48000 Muğla

oktik@mu.edu.tr

Prof.Dr. Şener OKTİK, Muğla Üniversitesi
Rektörü

16. MÜHENDİSLİK DEKANLARI KONSEYİ TOPLANTISI
Erciyes Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Kayseri, 2-4 Mayıs 2008

Avrupa Birliği'nin Mart 2000'de önüne koyduğu Lizbon Stratejisinin hedefi:

“Avrupa’yı 2010 yılına kadar dünyanın en dinamik ve rekabet gücü en yüksek bilgiye dayalı ekonomisi haline getirerek, daha fazla istihdam yaratıp, toplumsal uyumu güçlendirmek ve sürdürülebilir ekonomik büyümeyi gerçekleştirmektir.”

- Bu hedefe ulaşmak için Avrupa eğitim öğretim sistemleri;
 - ✓ bilgi toplumunu yaratacak insan kaynaklarının yetiştirilmesine uygun
 - ✓ ve biri biri ile uyumlu hale getirilmeye çalışılmaktadır

Prof.Dr. Şener OKTİK, Muğla Üniversitesi
Rektörü

Üniversiteler için bugünden geleceğe senaryolar*;

Senaryo 1: Geleneksel Üniversiteler

- ✓Yükseköğretim kamu hizmeti olarak yürütülmekte
- ✓Eğitim öğretim ve araştırmanın finansmanı:
büyük ölçüde kamu kaynakları
- ✓Hükümetler finansmanda, planlamada ve yönetimde etkin
- ✓“Devlete” ve “Kamuya” karşı ayrıntılı hesap verme çerçevesinde
varlık yaratıp kar etmeleri çok zor yada olanaksız!

*This is an excerpt of a paper by Stéphan Vincent-Lancrin (OECD/CERI) titled “Building futures scenarios for universities and higher education. An international approach” that was published in *Policy Futures in Education*, 2(2), 2004. The full paper is available at www.worldwords.co.uk/PFIE. It draws on the first stage of the CERI project on university futures.

Senaryo 2: Girişimci Üniversiteler, Vakıf Üniversiteleri

- ✓ **Şeçkin yükseköğretim kurumları**
- ✓ **Kamu ve özel farklı finans kaynaklarını birlikte kullanabilme (kamu yararına)**
- ✓ **Yüksek otonomi düzeyleri**
- ✓ **Akademik değerlere bağlı kalarak pazara yönelik eğitim öğretim ve araştırma**
- ✓ **Araştırma ve öğretimde “elitist” yaklaşım**
- ✓ **Eğitim öğretim , araştırma ve topluma hizmette dengeli yaklaşım**
- ✓ **Uluslar arası pazarlara duyarlı**
- ✓ **e-öğrenme**
- ✓ **Yüksek maaşlı ve alanında tanınan öğretim elemanları ile çalışma**

Senaryo 3: Serbest Pazar Üniversiteleri

- ✓ **Yükseköğretim pazarına göre kar amaçlı oluşan üniversiteler**
- ✓ **Özel şirketlerce kurulan, yönetilen pazar mekanizmaları ile finanse edilen işyerleri**
- ✓ **Yükseköğretimle ilgili otoritelerce onaylan programlar,**
- ✓ **Eğitim öğretim ve yeterlilikler kalite güvencesi bağımsız olarak denetlenen**
- ✓ **Kitlesele eğitim**
- ✓ **Araştırma çalışmaları**
kar garantili ve talebe dayalı

Senaryo 4: Yaşamboyu Öğrenme ve Açıköğretim Üniversiteleri

- ✓ **Geniş bir yaş grubuna ve daha fazla öğrenciye eğitim öğretim**
- ✓ **Öğretim odaklı**
- ✓ **Araştırma çok az yada yok**
- ✓ **Orta yaş grubunu mesleki hedef olamadan eğitimi**
- ✓ **Kısa kurslar, sertifika programları**
- ✓ **Uzaktan eğitim ağırlıklı**

Senaryo 5: Küresel Ölçekte Örgütlenmiş Üniversiteler

Bu Üniversitelerdeki yeni olan yaklaşım

- ✓ Küresel ölçekte farklı ülkelerde tanımlı ve tanınan modüller**
- ✓ Öğrenci yapmak istediği dereceyi ve kazanmak istediği yeterlilikleri global ölçekte yürütülen modüllerden seçerek kendi derecesini tanımlayabilmekte**
- ✓ Bu üniversiteler küresel ölçekte sektörlerle ile yakın çalışmakta**
- ✓ Uzaktan öğretim ve e-öğrenim ağırlıkta**
- ✓ Yeni ve daha karmaşık öğrenim yöntemleri**

Senaryo 6: Üniversitelerin Ortadan Kalkması, Evde , İşyerinde kişisel ve profesyonel öğrenmenin tanınması

- ✓ **Usta çırak ilişkisi içinde öğrenilen (bilgi, beceri ve yetkinlikleri) yeterliliklerin tanınması**
- ✓ **E-öğrenimle okula gelmeden online eğitim öğretimin ağırlık kazanması**
- ✓ **Bu yolla kazanılan yeterliliklerle yükseköğretim derecelerini tanınacağı otoritelerin oluşması**
- ✓ **Araştırma ve teknolojik gelişmelerin ve transferlerin yapıldığı Ar&Ge birimleri**

16. MÜHENDİSLİK DEKANLARI KONSEYİ TOPLANTISI
Erciyes Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Kayseri, 2-4 Mayıs 2008

Küresel Ölçekte Üniversitelerin Sıralaması

Sistemler ve Sıralamada Kullanılan Kriterler

“Times Higher Education “ Sıralaması

Altı kriter uygulanmakta

“yürütülen eğitim öğretim ve verilen yeterlilikler ağırlıkta değil”

“Shangai Dünya Üniversiteleri” Sıralaması

Altı kriter uygulanmakta

“yürütülen eğitim öğretim ve verilen yeterlilikler ağırlıkta değil”

“Newsweek Üniversiteler “ Sıralaması

Times Higher Education ve Shangai Dünya Üniversiteler sıralamasındaki kriterlerin sentezi
kriterler

“yürütülen eğitim öğretim ve verilen yeterlilikler ağırlıkta değil”

Rektörü

16. MÜHENDİSLİK DEKANLARI KONSEYİ TOPLANTISI

Erciyes Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Kayseri, 2-4 Mayıs 2008

Küresel Ölçekte Üniversitelerin Sıralaması (2006)

“Times Higher Education “ Sıralaması İlk 20 İlk 100

ilk 200

<i>Kıta Avrupası</i>	<i>1 Üniversite</i>	<i>27</i>	<i>55</i>
<i>İngiltere</i>	<i>4 Üniversite</i>	<i>16</i>	<i>28</i>
<i>ABD</i>	<i>11 Üniversite</i>	<i>35</i>	

55

Shangai Dünya Üniversiteleri Sıralaması

<i>Kıta Avrupası</i>	<i>0 Üniversite</i>	<i>22</i>	<i>49</i>
<i>İngiltere</i>	<i>2 Üniversite</i>	<i>11</i>	<i>22</i>
<i>ABD</i>	<i>17 Üniversite</i>	<i>53</i>	

87

Newsweek Üniversiteler Sıralaması

<i>Kıta Avrupası</i>	<i>0 Üniversite</i>	<i>16</i>	<i>-</i>
<i>İngiltere</i>	<i>2 Üniversite</i>	<i>17</i>	
<i>ABD</i>	<i>15 Üniversite</i>	<i>42</i>	

Prof.Dr. Şener OKTİK, Muğla Üniversitesi
Rektörü

16. MÜHENDİSLİK DEKANLARI KONSEYİ TOPLANTISI
Erciyes Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Kayseri, 2-4 Mayıs 2008

Üniversite sıralamalarda çoğunlukla kullanılan
Yükseköğretimden beklenen çıktılar :

- ✓ temel araştırma ve geliştirme
- ✓ teknoloji transferi,
- ✓ kültürün korunması ve iletişimi
- ✓ Yaşamboyu eğitim-öğretimi, etkin, adil ve yüksek standartta toplumun geniş kesimlerine ulaştırma.

Yükseköğretim Çıktılarının Değerlendirilmesi üzerinde
OECD Eğitim Bakanları Gayriresmi Toplantısı, 11-12 Ocak 2008 de
Tokyo-Japonya

Prof.Dr. Şener OKTİK, Muğla Üniversitesi
Rektörü

16. MÜHENDİSLİK DEKANLARI KONSEYİ TOPLANTISI
Erciyes Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Kayseri, 2-4 Mayıs 2008

Yükseköğretim Çıktılarının Değerlendirilmesi üzerinde

OECD Eğitim Bakanları Gayriresmi Toplantısı, 11-12 Ocak 2008 de Tokyo-Japonya

TOPLANTININ TEMEL TARTIŞMASI

Üniversitelerin sıralamasında

Üniversitelerin verdiği derecelerin temeli olan

EĞİTİM ÖĞRETİM VE ÖĞRENİM ÇIKTILARI

değerlendirebilirse,

SIRALAMA DEĞİŞİR Mİ???

Prof.Dr. Şener OKTİK, Muğla Üniversitesi
Rektörü

- ✓ Eğitim Öğretimin Toplumlardaki Rolü Yanında,
- ✓ Doğası da Yeniden Sorgulanmaktadır!

- Her kademedeki yeterliliklerin ve verilen derecelerin

- Ünitelerle
- Modüllerle
- ve bunların kapsadığı dersler ve içeriklerle

- tanımlanan müfredatlar üzerine kurulu

- ÖĞRETİM GİRDİLERİNE DAYALI GELENEKSEL YAKLAŞIM

- Öğreten merkezli olan bu yaklaşım kademeli olarak yerini

- ÖĞRENİM ÇIKTILARINA DAYALI SİSTEMLERE

- terk etmektedir.

21. Yüzyılda Yükseköğretimde önemli bir kültür değişimi olan;

“Öğrenim Çıktılarına”

dayanan yaklaşımla,

Eğitim Öğretim ve sonuçlarının;

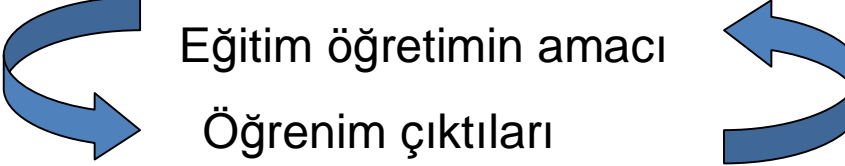
- ✓ öğrenciler,
- ✓ öğretmenler,
- ✓ işverenler,
- ✓ ve toplumun bütün bireyleri

tarafından daha kolay anlaşılabilir ve ölçülebilir olacağı

düşünülmektedir.

16. MÜHENDİSLİK DEKANLARI KONSEYİ TOPLANTISI

Erciyes Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Kayseri, 2-4 Mayıs 2008

Çoğu zaman, Eğitim öğretimin amacı
Öğrenim çıktıları

Birbiriyle karıştırılıp eş anlamlı gibi kullanılmaktadır oysa:

Amaç öğretim ve öğretmenin hedefi ile ilgilidir

Öğrenim çıktıları öğrenci ve öğrenmenin özü ile ilgilidir

Öğrenim Çıktıları üç seviyede anlam taşır

- **Yükseköğretim kurumu:** Eğitim/öğretim programı tasarımı (ünite/modül) ve geliştirilmesi,
- **Ulusal seviye:** Ulusal yeterlilik çerçevesinin oluşturulması, tanınması ve kalite güvencesi,
- **Uluslararası seviye:** Tanınma ve saydamlık (karşılaştırılabilen ve uygunluğu yapılabilen dereceler)

➤ YETERLİLİKLER ÇERÇEVESİ ÇALIŞMALARI

Geleneksel Öğreten(Öğretmen) merkezli yaklaşımın dayandığı **Öğretim girdilerinden** Öğrenen (öğrenci) merkezli yaklaşımın dayandığı Öğrenme ve **öğrenim çıktılarına** dayalı sistemlere geçiş KÜLTÜREL bir değişimdir.

➤ BU KÜLTÜREL DEĞİŞİMDE EĞİTİM ÖĞRETİMİN BÜTÜN

KADEMELERİNDE ;

- ✓ Program geliştirme
- ✓ Öğretim süreçleri
- ✓ Öğrenim çıktılarının ölçülmesi ve değerlendirilmesi
- ✓ Kalite güvencesi

**Kurumsal, ulusal ve uluslar arası
ölçekte yeniden ele alınmaktadır...**

Öğrenim çıktıları

Yeterlilikler çerçevesinin oluşması için bir araçtır.

Araç doğru seçilmezse

Sonuç alınmaz.

S. Adams'ın sunumundan

16. MÜHENDİSLİK DEKANLARI KONSEYİ TOPLANTISI
Erciyes Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Kayseri, 2-4 Mayıs 2008

ULUSLARARASI YETERLİLİKLER ÇERÇEVESİ
(Şemsiye çerçeve)

- ✓ Yükseköğretim sistemleri arasında uluslararası ilişkilendirmeyi ve tanınmayı sağlamak,
- ✓ Ulusal çerçevelerin geliştirilmesi için yol gösterici ve referans olmak,
- ✓ Oluşturulan alt gruplarda (Avrupa Yükseköğretim Alanı gibi) tanımlanan yeterliliklerin bütün dünyaca tanınmasını sağlamak

amacı ile kurgulanan bir sistem.

Prof.Dr. Şener OKTİK, Muğla Üniversitesi
Rektörü

Avrupa Yükseköğretim Alanı için Yeterlilikler Çerçevesi
(*The overarching framework for qualifications of the EHEA*)

“QF - EHEA” (Avrupa Konseyi)

Yaşam Boyu Öğrenim için Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi,
(*European Qualifications Framework for Lifelong Learning*)

“EQF-LLL” (Avrupa Komisyonu)

BOLOGNA SÜRECİ

1999 Bologna (İtalya)

29 Avrupa Eğitim Bakanının Katıldığı Zirve

Avrupa Yükseköğretim Alanı

oluşturulması kararını imzalanması.

2001 Prague (Çek Cumhuriyeti)

Bakanlar Zirvesi (33 Ülke) : Türkiye'nin Bologna Sürecine Katılması, Hırvatistan, Kıbrıs Rum Kesiminin katılımı

Bologna İzleme Grubunu (BFUG) oluşturulması

2003 Berlin (Almanya) Bakanlar Zirvesi (40 ülke) : Arnavutluk, Andorra, Bosna Hersek, Vatikan Cumhuriyeti, Rusya Federasyonu, Sırbistan Karadağ, ve Makedonya

2005 Bergen (Avusturya) Bakanlar Zirvesi (45 Ülke): Ermenistan, Azerbaycan, Gürcistan, Moldova, Ukrayna

2007 Londra (İngiltere) Bakanlar Zirvesi (46 Ülke): Karadağ Cumhuriyeti

Prof.Dr. Şener OKTİK, Muğla Üniversitesi
Rektörü

16. MÜHENDİSLİK DEKANLARI KONSEYİ TOPLANTISI

Erciyes Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Kayseri, 2-4 Mayıs 2008

Bologna 1999

Londra 2007

1. Kolay anlaşılabilir ve karşılaştırılabilir bir akademik derece sistemi:
 - 2/3 kademeli (Lisans, Yüksek Lisans, Doktora) yükseköğretim sistemi
 - Kademeler arası geçiş
 - Ulusal yeterlilikler Çerçevesi
2. Kalite güvencesi
 - Avrupa ilke ve standartları ile uyumlu Ulusal Kalite Güvence Sistemi
 - Öğrenci Katılımı
 - Uluslararası Katılım
3. Diplomaların ve öğrenim sürelerinin tanınması
 - Diploma eki
 - Lisbon Tanıma Sözleşmesi
 - AKTS
4. Yaşam Boyu Öğrenme
 - Deneyime dayalı yeterliliklerin tanınması
5. Ortak Dereceler
 - Ortak dereceler oluşturulması ve tanınması

28-29 Nisan 2009 Bakanlar Konferansı
(Leuven and Louvain-la-Neuve)

TÜRKİYE'NİN BOLOGNA KARNESİ - 2007

Renk	Açıklama
Dark Green	Mükemmel Performans
Light Green	Çok iyi Performans
Yellow	İyi Performans
Orange	Gelişme var
Red	Gelişme az

Derece sistemi		
1	2	3
Impl	Acc	NQF

Kalite Güvencesi			
4	5	6	7
ESG	Ext	Stud	Int

Tanınma		
8	9	10
DS	LRC	ECTS

Yaşam Boyu Öğrenme Dereceleri	
11	12
LLL	BD

TÜRKİYE 	5	5	3
Bologna Ülkeleri 45) ortalaması 2007	4.1	4.5	2.9

5	4	4	3
4.2	4.2	4.0	3.5

4	4	5
4.1	4.0	4.2

3	5
3.7	4.6

Avrupa Yükseköğretim Alanı için Yeterlilikler Çerçevesi
(*The overarching framework for qualifications of the EHEA, "QF - EHEA"*)

- ✓ Mayıs 2005 Bergen'de Eğitim Bakanları'nca imzalanmıştır
- ✓ Bologna Grubundaki 46 ülke bu çerçeve içindedir.
- ✓ Yalnızca yükseköğretim için tasarlanmıştır.
- ✓ Her kademenin sonundaki derecelerin yükseköğretim kurumlarınca verilebilmesi için tanımlanmış referans noktaları bulunmaktadır.
- ✓ "Dublin Seviye Tanımlayıcıları" nı (Dublin Level Descriptors)) esas almaktadır.

Öğrenim çıktıları (Learnin outcomes)

1999 Bologna bildirgesinde olamayan bir kavramdı.

2001 Prague bildirgesinde söz edilmedi.

2003 Berlin bildirgesinde ilk defa ve 1 defa ,

2005 Bergen bildirgesinde 1 defa

2007 Londra bildirgesinde 4 defa söz ediliyor

'Ministers encourage the member States to elaborate a framework of comparable and compatible qualifications for their higher education systems, which should seek to describe qualifications in terms of workload, level, **learning outcomes, competences and profile**. They also undertake to elaborate an overarching framework of qualifications for the European Higher Education Area.'
Berlin Communiqué 2003

'We adopt the overarching framework for qualifications in the EHEA, comprising three cycles (including, within national contexts, the possibility of intermediate qualifications), generic descriptors for each cycle based on **learning outcomes and competences, and credit ranges in the first and second cycles**.'
Bergen Communiqué 2005

'We underline the importance of curricula reform leading to qualifications better suited both to the needs of the labour market and to further study. Efforts should concentrate in future on removing barriers to access and progression between cycles and on proper implementation of ECTS based on **learning outcomes and student workload**.'

'Qualifications frameworks are important instruments in achieving comparability and transparency within the EHEA and facilitating the movement of learners within, as well as between, higher education systems. They should also help HEIs to develop modules and study programmes based on **learning outcomes and credits, and improve the recognition of qualifications as well as all forms of prior learning**.'

'We urge institutions to further develop partnerships and cooperation with employers in the ongoing process of curriculum innovation based on **learning outcomes**.'

'With a view to the development of more student-centred, outcome-based learning, the next (Stocktaking) exercise should also address in an integrated way national qualifications frameworks, **learning outcomes and credits, lifelong learning, and the recognition of prior learning**.'
London Communi

Prof.Dr. Şener OKTİK, Muğla Üniversitesi
Rektörü

16. MÜHENDİSLİK DEKANLARI KONSEYİ TOPLANTISI
Erciyes Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Kayseri, 2-4 Mayıs 2008

Avrupa Yükseköğretim Alanı için Yeterlilikler Çerçevesi

(The overarching framework for qualifications of the EHEA, “QF - EHEA”)

- ✓ Mayıs 2005 Bergen’de Eğitim Bakanları’nca imzalanmıştır
- ✓ Bologna Grubundaki 47 ülke bu çerçeve içindedir.
- ✓ Yalnızca yükseköğretim için tasarlanmıştır.
- ✓ Her kademenin sonundaki derecelerin yükseköğretim kurumlarınca verilebilmesi için tanımlanmış referans noktaları bulunmaktadır.
- ✓ “Dublin Seviye Tanımlayıcıları” nı (Dublin Level Descriptors)) esas almaktadır.

Prof.Dr. Şener OKTİK, Muğla Üniversitesi
Rektörü

16. MÜHENDİSLİK DEKANLARI KONSEYİ TOPLANTISI
Erciyes Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Kayseri, 2-4 Mayıs 2008

Yaşam Boyu Öğrenim için Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi,
(*European Qualifications Framework for Lifelong Learning, "EQF-LLL"*)

Bu çerçevedeki Ülkeler

- 27 Avrupa Birliği üyesi ve aday ülkeler
- Avrupa Birliği'nin Eğitim ve Öğretim 2010 (Education and Training 2010) programına dahil olan 7 Bağlantı Ülkesinden oluşmaktadır.

Bu çerçeve ile ilgili,

5 Eylül 2006 tarihli, "Avrupa Komisyon Teklifi"

✓ Avrupa Parlamentosuna Haziran 2007 yılında kabul edilmiştir

Prof.Dr. Şener OKTİK, Muğla Üniversitesi
Rektörü

16. MÜHENDİSLİK DEKANLARI KONSEYİ TOPLANTISI
Erciyes Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Kayseri, 2-4 Mayıs 2008

Yaşam Boyu Öğrenim için Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi,
(European Qualifications Framework for Lifelong Learning, "EQF-LLL)

Bireyin öğrenim çıktılarının değerlendirilip,
bir sonraki düzeye devamını sağlayacak olan;

- **örgün (formal),**
- **yaygın (nonformal)**
- **ve resmi olmayan (informal)**

her türlü

- ✓ **yükseköğretim,**
- ✓ **mesleki eğitim,**
- ✓ **çıraklık eğitimi**
- ✓ **ve diğer dereceleri**

içine alacak biçimde tasarlanmış çerçeve

Prof.Dr. Şener OKTİK, Muğla Üniversitesi
Rektörü

21. Yüzyılda eğitim öğretimde önemli bir kültür değişimi olan;

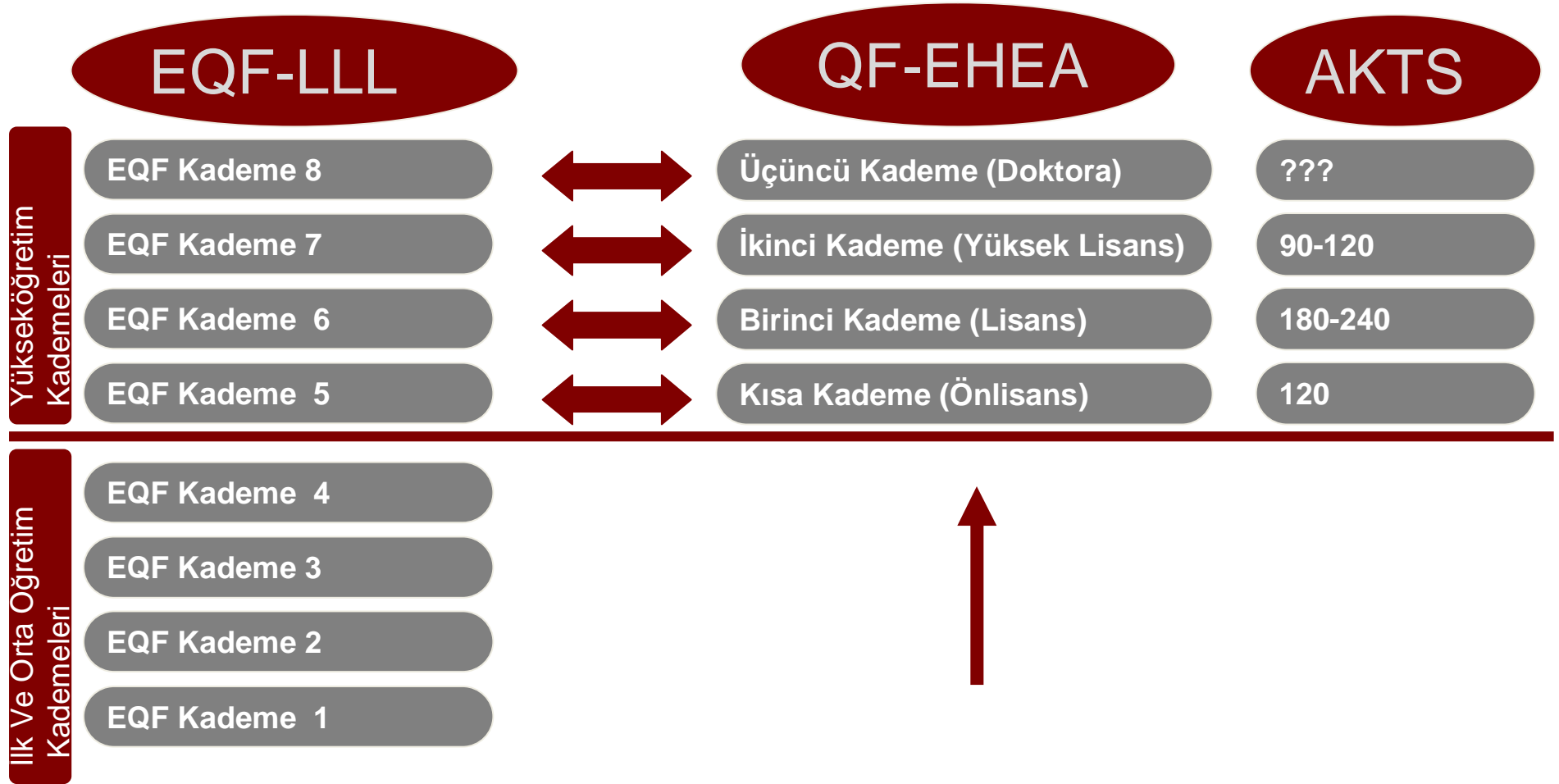
“Öğrenim Çıktılarına”

dayanan çerçeveler,

İçinde yürütölen eğitim öğretim ve sonuçlarının;

- ✓ öğrenciler,
- ✓ öğretmenler,
- ✓ işverenler,
- ✓ ve toplumdaki bütün paydaşlar

tarafından daha kolay anlaşılabilir ve ölçülebilir olacağı düşünölmektedir.

YETERLİLİKLER ÇERÇEVESİ

- Kademeler
- Diploma
- Profil

- Seviye Tanımlayıcıları
- Öğrenim Çıktıları

- Öğrenim Yükü
- Krediler(AKTS)

Amaçlar: Saydamlık, Tanınma, Hareketlilik

KALİTE GÜVENCESİ

PROFİL (Profile):

Kazanılan yeterliliğin,
bir üst kademedeki
eğitim öğretime devam etmede
ya da
doğrudan çalışma dünyasına katılmada
değerlendirilmesini anlatır.

ÖĞRENİM ÇIKTILARI (LEARNING OUTCOMES):

Öğrenim çıktıları, saydam bir yükseköğretim sisteminin ve sistem içinde tanımlanan derecelerin temel yapı taşlarıdır.

Seviye tanımlayıcılarının yol göstericiliğinde, her bir kademe için öğrenim sürecinin tamamlanmasının ardından öğrencinin;

✓ ne bileceğini,

✓ ne kavrayabileceğini

✓ ve ne yapabileceğini

ifade eden çıktılardır.

Öğrenim çıktıları aşağıdaki bileşenlerden oluşur:

Bilgi (Knowledge)/Kavrama (Understanding)

Bilgiyi Kullanma Becerileri (Cognitive Skills)/

Entelektüel Beceriler (Intellectual Skills)

Özel Alanlarla ilgili Beceriler (Subject Specific Skills)

Anahtar (Key)/ Aktarılabılır (Transferable) Beceriler

Yetkinlikler (Competences)

16. MÜHENDİSLİK DEKANLARI KONSEYİ TOPLANTISI
Erciyes Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Kayseri, 2-4 Mayıs 2008

Bilgi (Knowledge)/Kavrama (Understanding):

Bir kademenin sonunda belirli bir alanda konunun ve içeriğinin öğrenilen ve kavranan, gerektiğinde tekrar edilebilen bilgileridir.

Bilgiyi Kullanma Becerileri (Cognitive Skills)/ Entellektüel Beceriler (Intellectual Skills):

Öğrencinin sahip olduğu bilgiyi kullanarak, yeni ve daha karmaşık konuları anlama, karşılaştırmalar yapma, analiz ve sentez yoluyla değerlendirmeler ve uygulamalar yapma ve yorumlama yeterlilikleridir.

Özel Yetenek Alanlarla ilgili Beceriler

Bu beceriler özel yetenek gerektiren alanlardaki beceriler olup, buradaki öğrenim çıktıları, sanat, spor ve bunun gibi dallarda, bedensel ya da düşünsel bir çaba göstererek bir işi kolaylık ve ustalıkla yapabilme yeterliklerini ifade eder.

Anahtar (Key)/ Aktarılabılır (Transferable) Beceriler:

Yükseköğretim derecelerinin tamamı için geçerli ancak her kademe için farklı düzeylerde beklenen bireysel yeterlilikler olan becerilerin başlıkları:

- ✓ Ülkesinin resmi dilini kullanabilme,
- ✓ Sosyalleşebilme ve vatandaşlık bilinci,
- ✓ Yabancı dilleri kullanabilme,
- ✓ Matematik bilgisi,
- ✓ Bilim ve teknolojiyi algılama,
- ✓ Bilgisayar okur yazarlık,
- ✓ Öğrenmeyi öğrenme,
- ✓ Bağımsız çalışabilme,
- ✓ İletişim kurabilme,
- ✓ Bilginin yönetimi,
- ✓ Kendini değerlendirebilme,
- ✓ Grup çalışması ve esneklik,
- ✓ Girişimcilik ve inisiyatif kullanabilme,
- ✓ Kültürel bilinç ve kendini anlatabilme,

Yetkinlikler (Competences):

Kazanılmış bilgi ve becerilerin, karşılaşılan farklı ve karmaşık durum ve konularda, diğer çevresel verilerle birleştirilerek ustalıkla etkin bir biçimde kullanabilme yeterlilikleridir.

“BİLGİ VE BECERİNİN DİNAMİK BİLEŞKESİ”

Prof.Dr. Şener OKTİK, Muğla Üniversitesi
Rektörü

The Trends V araştırmaları (Haziran 2007 EUA Yayını)
ve Rektörler Konferansları Raporları değerlendirildiğinde
Birkaç ülke dışında

‘Öğrenim çıktılarına dayalı Ulusal Yeterlilikler
Çerçevesi’

henüz oluşturulup uygulamaya
başlanamamıştır.

Prof.Dr. Şener OKTİK, Muğla Üniversitesi
Rektörü

16. MÜHENDİSLİK DEKANLARI KONSEYİ TOPLANTISI
Erciyes Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Kayseri, 2-4 Mayıs 2008

TRENDS V ARAŞTIRMASI (Haziran 2007 EUA)

Avrupa Yükseköğretim Kurumlarında

“Her ülkenin dereceleri verdiği bir sistemi var olduğundan”

Yeni tanımlanan “Yeterlilikler Çerçevesi” :

Ya henüz farkında olunmayan,

Ya da açık bir biçimde anlaşılmayan bir kavram olarak görülmektedir.

Prof.Dr. Şener OKTİK, Muğla Üniversitesi
Rektörü

EĞİTİM ÖĞRETİMDE KALİTE GÜVENCESİ : (Quality Assurance in Education and Training)

Yükseköğretimde eğitim öğretim ve araştırmalarda kalite güvencesi;

- içerikte,
- süreçlerde
- ve öğrenim çıktılarının tanımında,
- ölçme ve değerlendirilmesinde

ulusal ve uluslar arası akreditasyonun sağlanmasının ölçüsüdür.

Prof.Dr. Şener OKTİK, Muğla Üniversitesi
Rektörü

KREDİLER VE ÖĞRENİM YÜKÜ: (Credits and Workload):

Öğrenim çıktılarının kazanılma sürecinde öğrenme faaliyetlerinin nicel ölçümü olup,

- dersler,
- seminerler,
- uygulamalar,
- özel çalışmalar,
- bilgi toplama,
- araştırma
- ve sınavlar

İçin tanımlanmış öğrenim yükünü ve kredilendirmesini anlatır.

Bologna Süreci Envanter Raporu 2007

***Ülkeler için öneriler:
2010 yılına kadar öğrenim çıktılarına dayalı bir
ulusal yeterlilikler çerçevesinin
tam olarak yerleştirilmesi için çalışılmalıdır.***

Bologna Process Stocktaking Report 2007

'Recommendations for countries: Work towards fully implementing a national qualifications framework based on learning outcomes by 2010.'

Prof.Dr. Şener OKTİK, Muğla Üniversitesi
Rektörü

16. MÜHENDİSLİK DEKANLARI KONSEYİ TOPLANTISI
Erciyes Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Kayseri, 2-4 Mayıs 2008

Ülkeler kendi koşullarına uygun ancak
biri biri ile uyumlu ve öğrenim çıktılarına dayalı
bilgi toplumunu yaratacak insan kaynaklarının yetiştirilmesi için

ulusal yeterlilikler çerçevesini
oluşturulmaktadır

HEDEF:

- ✓ Ulusal ve uluslararası bütün paydaşlarca kabul gören yeterliliklerin kazandırılması,
- ✓ Yeterliliklerin ve verilen derecelerin saydam ve anlaşılabilir hale getirilmesi,
- ✓ *Bilginin ve teknolojinin hızlı değişimine bütün sistem içerisinde uyum sağlanma,*
- ✓ Ulusal ve Uluslararası insan kaynakları hareketliliğinin artırılması,
- ✓ *Bireylerin farklı yollardan ve ömür boyu öğrenerek dereceler alabilmesi,*

Prof.Dr. Şener OKTİK, Muğla Üniversitesi
Rektörü

16. MÜHENDİSLİK DEKANLARI KONSEYİ TOPLANTISI
Erciyes Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Kayseri, 2-4 Mayıs 2008

Türk Yükseköğretiminde Yeterlilikler Çerçevesine Doğru...

Neler Yapılıyor?

Prof.Dr. Şener OKTİK, Muğla Üniversitesi
Rektörü

16. MÜHENDİSLİK DEKANLARI KONSEYİ TOPLANTISI
Erciyes Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Kayseri, 2-4 Mayıs 2008

Yükseköğretimde Yeterlilikler Çerçevesi Alanında çalışmalarını yürütmek üzere 28.04.2006 tarih ve 2006/8 sayılı Yükseköğretim Kurulu Başkanlık Kararı ile

“Yükseköğretim Yeterlilikler Komisyonu” kurulmuştur.

Prof.Dr. Aybar ERTEPINAR, YÖK Başkan Vekili,
Prof.Dr. İsa EŞME, YÖK Başkan Vekili
Prof:Dr. Süha SEVÜK, YÖK Stratejik Gelişim Komisyonu Üyesi,
Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı Yönetim Kurulu Başkanı,
1992-2000 dönemi ODTÜ Rektörü
Prof.Dr. Şener OKTİK, Muğla Üniversitesi Rektörü
Prof.Dr. Mehmet DURMAN, Sakarya Üniversitesi Rektörü, YÖDEK Başkanı
Sekretarya: AB ve Uluslararası İlişkiler Birimi :(Deniz ATEŞ ve Derya SUNER)

Komisyonun görevine 2008 başında son verilmiştir.

...????

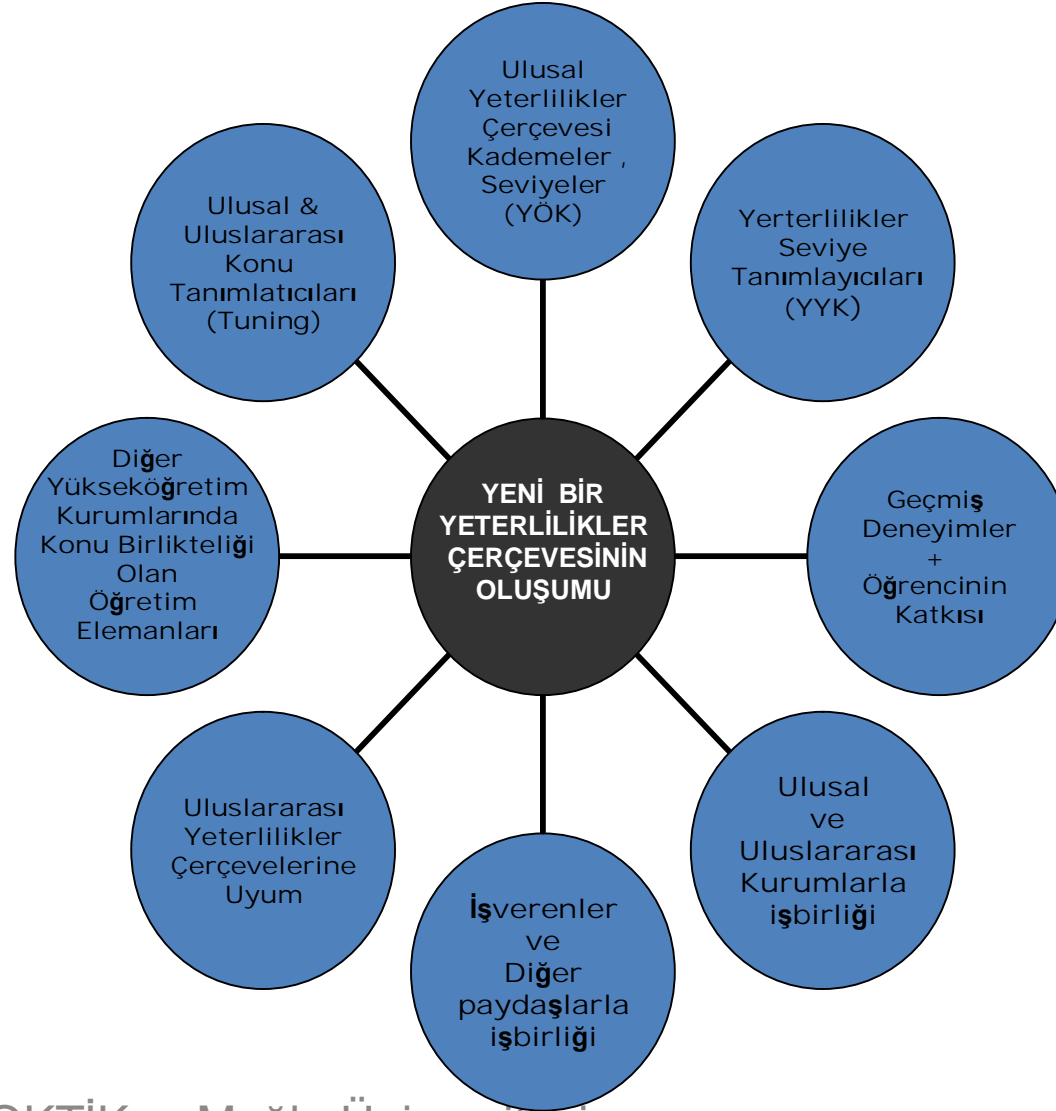
Prof.Dr. Şener OKTİK, Muğla Üniversitesi
Rektörü

16. MÜHENDİSLİK DEKANLARI KONSEYİ TOPLANTISI

Erciyes Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Kayseri, 2-4 Mayıs 2008

28-29 Nisan 2009
Bakanlar
Konferansı
Leuven

Prof.Dr. Şener OKTİK, Muğla Üniversitesi
Rektörü

YÜKSEKÖĞRETİM YETERLİLİKLER KOMİSYONU;

Yükseköğretimin her kademesinde verilen dereceler için
gerekli akademik yeterliliklere dayalı bir çerçeve
tanımlanma çabası içerisinde.

Buradaki tanımlar

“Mesleki Yeterlilikler”

için yapılmamıştır!

Prof.Dr. Şener OKTİK, Muğla Üniversitesi
Rektörü

16. MÜHENDİSLİK DEKANLARI KONSEYİ TOPLANTISI

Erciyes Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Kayseri, 2-4 Mayıs 2008

Komisyonun yaklaşık olarak altı aylık çalışma ile hazırladığı taslak 27 Nisan 2007 Muğla toplantısında Üniversitelerimizin görüşlerine sunulmuştur. ve 68 Üniversiteden görüş gelmiştir.

68 Üniversiteden gelen görüşlerin değerlendirildiği YYK toplantısı 20 Ekim 2007de İzmir de yapılmıştır.

2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu içinde tanımları yapılmış olan ve Bologna Derece sistemi ile uyumlu olan

- önlisans,
- lisans,
- yüksek lisans
- ve doktora

derecelerini kapsayan Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi içinde bu dereceleri almaya hak kazanan öğrencilerin sahip olması gerekli genel öğrenim çıktıları, QF-EHEA ve EQF-LLL göz önünde bulundurularak, her kademe için, aşağıda şekilde tanımlanmıştır.

Prof.Dr. Şener OKTİK, Muğla Üniversitesi
Rektörü

ÖN LİSANS (QF-EHEA: Kısa Dönem – EQF/LLL: Beşinci Seviye)

Genel veya mesleki orta öğretimde kazanılan yeterlilikler üzerine kurulan ve orta öğretim düzeyi üzerindeki dersler ile uygulama araç ve gereçleri ile desteklenen bir alandaki bilgi ve becerilere sahip olmak ve o alandaki temel kavramları kavradığını göstermek

Alanında tanımı iyi yapılmış problemlerin çözümü için gerekli olan verileri tanımlama, toplama ve kullanmayı etkin bir biçimde yapabilmek; pratik uygulamalarda gereken teorik bilgileri, el ve/veya düşünsel becerileri kullanabildiğini göstermek.

Alanı ile ilgili tasarımları ve uygulamaları çalışma arkadaşlarına, üstlerine ve hizmet verdiği kişi ve gruplara açık bir biçimde anlatabilmek ve takım çalışması yapabilmek

Alanında bağımsız olarak öğrenmeyi ve öğrendiklerini uygulayabildiğini göstermek

Alanı ile ilgili çalışmalarda öngörülmeven durumlarla ilgili sorunları belirleme ve çözüm arama yeteneğini kazandığını göstermek

ÖN LİSANS (QF-EHEA: Kısa Dönem – EQF/LLL: Beşinci Seviye)

Sorumluluğu altında çalışanların performanslarını objektif olarak değerlendirmek ve denetlemek

Alanında yeterli olacak düzeyde yabancı dil bilgisine sahip olmak (“European Language Portfolio Global Scale”, Level A2)

Temel bilgisayar kullanım bilgisi ile birlikte, mesleğinin gerektirdiği yazılım ve donanımı kullanabilmek (“European Computer Driving Licence”, Basic Level)

Alanı ile ilgili konularda, sosyal sorumluluk, etik değerler ve sosyal güvenlik hakları bilgisi ve bilincine sahip olmak

Alanı ile ilgili konularda, iş güvenliği, işçi sağlığı ve çevre koruma bilgisi ve bilincine sahip olmak

LİSANS (QF-EHEA: Birinci Kademe – EQF/LLL: Altıncı Seviye)
Ortaöğretimde kazanılan yeterlilikler üzerine kurulan, alanındaki en güncel bilgileri içeren ders kitapları, uygulama araç ve gereçleri ve diğer bilimsel kaynaklarla desteklenen ileri düzeyde bilgi ve kavrayışa sahip olmak, bunları kullanabilmek.
Alanındaki kavramları, fikirleri ve verileri, bilimsel yöntemlerle değerlendirmek, karmaşık problem ve konuları belirlemek ve analiz edebilmek, tartışmalar yapabilmek, kanıta ve araştırmalara dayalı öneriler geliştirebilmek.
Uzman ya da uzman olmayan dinleyici gruplarını, alanı ile ilgili konularda bilgilendirmek, onlara düşüncelerini problemleri ve çözüm yöntemlerini açık bir biçimde yazılı ve sözlü aktarabilmek
Öğrenmeyi öğrenme becerileri ve eleştirel düşünceyle, ileri düzey çalışmalarını bağımsız olarak yürütebileceğini gösterebilmek
Alanındaki uygulamalarda karşılaşılabileceği öngörülemeyen karmaşık durumlarda sorumluluk alarak çözüm üretebilmek

LİSANS (QF-EHEA: Birinci Kademe – EQF/LLL: Altıncı Seviye)

Sorumluluğu altında çalışanların mesleki gelişimine yönelik etkinlikleri planlayıp yönetebilmek

Alanındaki bilgileri takip edip kullanabilecek ve meslektaşları ile iletişim kurabilecek düzeyde yabancı dil bilgisine sahip olmak. (“European Language Portfolio Global Scale”, Level B1)

Alanının gerektirdiği düzeyde bilgisayar yazılımı ve donanımı bilgisi ile birlikte bilişim ve iletişim teknolojilerini kullanabilmek (“European Computer Driving Licence”, Advanced Level)

Alanı ile ilgili verilerin toplanması, yorumlanması, duyurulması aşamalarında bilimsel, sosyal ve etik değerleri gözetme bilgi ve bilincine sahip olmak

İş güvenliği, işçi sağlığı, sosyal güvenlik hakları, kalite kontrol ve yönetimi ile çevre koruma konularında yeterli bilgi ve bilince sahip olmak

YÜKSEK LİSANS (QF-EHEA: İkinci Kademe – EQF/LLL: Yedinci Seviye)

Lisans derecesi yeterlilikleri üzerine kurulan, aynı ya da farklı bir alandaki bilgilerin genişletilmesi ve derinleştirilmesi ile birlikte bilimsel araştırma yaparak bilgiye ulaşabilme, bilgiyi değerlendirme, yorumlama ve uygulama yapabilmek

Alanındaki sınırlı ya da eksik verileri kullanarak bilimsel yöntemlerle bilgiyi geliştirebilmek, bilimsel, toplumsal ve etik sorumluluk ile kullanabilmek

Alanındaki bir problemi, bağımsız olarak kurgulamak, çözüm yöntemi geliştirmek, çözmek, sonuçları değerlendirmek ve gerektiğinde uygulayabilmek

Alanındaki güncel gelişmeleri ve kendi çalışmalarını, alanındaki ve dışındaki gruplara, yazılı, sözlü ve görsel olarak sistemli bir şekilde aktarabilmek

Alanındaki uygulamalarda karşılaşılabilecek öngörülme-ye karmaşık durumlarda, yeni stratejik yaklaşımlar geliştirebilmek ve sorumluluk alarak çözüm üretebilmek.

YÜKSEK LİSANS (QF-EHEA: İkinci Kademe – EQF/LLL: Yedinci Seviye)

Alanı ile ilgili konularda strateji, politika ve uygulama planları geliştirebilmek ve elde edilen sonuçları, kalite süreçleri çerçevesinde değerlendirebilmek

En az bir yabancı dilde sözlü ve yazılı iletişim yeteneğine sahip olmak (“European Language Portfolio Global Scale”, Level B2)

Alanının gerektirdiği bilgisayar yazılımı ve donanımı bilgisi ile birlikte bilişim ve iletişim teknolojilerini kullanabilmek ve geliştirebilmek

Alanı ile ilgili verilerin toplanması, yorumlanması, duyurulması aşamalarında bilimsel, sosyal ve etik değerleri gözeterek bu değerleri öğretebilmek ve denetlemek

Alanında özümstedikleri bilgiyi ve problem çözme yeteneklerini, disiplinlerarası çalışmalarda uygulayabilmek.

Doktora (QF-EHEA: Üçüncü Kademe – EQF/LLL: Sekizinci Seviye)

Genellikle yüksek lisans yeterliliklerine dayalı bir alanda bilgilerin genişletilmesi ve derinleştirilmesi ile birlikte, özgün bir konuda bilimsel saygınlık içinde bağımsız olarak araştırma sürecini algılayabilmek, tasarlayabilmek, uygulayabilmek ve sonuçlandırabilmek

Bir alanda en yeni bilgilere sistematik bir yaklaşımla sahip olmak ve kavramanın yanında, bu alanla ilgili araştırmalarda, yöntem ve becerilerde üst düzeyde ustalık kazanmak

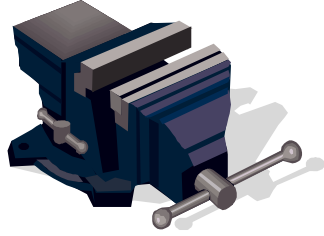
Bilime yenilik getiren, yeni bir bilimsel yöntem geliştiren ya da bilinen bir yöntemi, bir alana uygulayan özgün bir çalışmanın en az bir bölümünü, ulusal ve/veya uluslararası hakemli saygın dergilerde yayınlayıp, alanındaki bilginin sınırlarını genişleterek bilime katkıda bulunmak

Doktora (QF-EHEA: Üçüncü Kademe – EQF/LLL: Sekizinci Seviye)

Yeni ve karmaşık fikirlerin eleştirel analizini, sentezini ve değerlendirmesini yapabilmek

En az bir yabancı dilde, ileri düzeyde yazılı sözlü ve görsel iletişim kurabilmek ve tartışabilmek (“European Language Portfolio Global Scale”, Level C1)

Akademik ve profesyonel bağlamda teknolojik, sosyal veya kültürel ilerlemeleri tanıtarak, bilgi toplumu olma sürecine katkıda bulunmak

Sıkılmış olabileceğinizin
farkındayım

ANCAK,

Eğitim Öğretimde Değişimler Yavaş ve Zorlu süreçlerdir!

DİKKATİNİZ
İÇİN
TEŞEKKÜR
EDERİM.

Prof.Dr. Şener OKTİK, Muğla Üniversitesi
Rektörü